

Sygn. akt III KK 146/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Józef Szewczyk (sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie K. S.

skazanego wyrokiem łącznym

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w dniu 10 maja 2018 r.

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 23 lutego 2017r., sygn. akt V Ka 44/17, utrzymującego w mocy wyrok łączny Sądu Rejonowego w G. z dnia 30 sierpnia 2016r., sygn. akt X K 140/16,

- 1) uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania,**
- 2) obciąża Skarb Państwa wydatkami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

K. S. skazany został prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w K. z dnia 5.11.2007 r., w sprawie o sygn. VI K 413/07, za czyn popełniony w dniu 6.05.2007 r., na mocy art. 158 §1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat oraz karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 10 zł, przy czym dnia 3.04.2009 r. wykonano karę grzywny;

II. Sądu Rejonowego w G. z dnia 30.08.2010 r., w sprawie o sygn. X K 587/10 za czyn popełniony w okresie od 14 do 15.03.2010 r., z art. 279 § 1 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat oraz karę grzywny w wymiarze 60 stawek dziennych po 10 zł każda; postanowieniem z 20.09.2013 r. zarządzono wykonanie kary warunkowo zawieszanej; w dniu 28.02.2012 r., wykonano karę grzywny;

III. Sądu Rejonowego w z dnia 13.09.2012 r., w sprawie o sygn. X K 875/12 za czyn popełniony w dniu 4.01.2012 r. z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;

IV. Sądu Rejonowego w G. z dnia 29.03.2012 r., w sprawie o sygn. X K 1252/10/ za czyn popełniony w dniu 5.10.2010 r. z art. 62 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat oraz karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych po 10 zł każda, przy czym postanowieniem z dnia 20.09.2013 r. zarządzono wykonanie kary warunkowo zawieszanej; w dniu 8.02.2013 r. wykonano karę grzywny;

V. Sądu Rejonowego w K. z dnia 20.02.2013 r., w sprawie o sygn. II K 34/13 za czyn popełniony w dniu 27.07.2012 r. z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat oraz karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 10 zł każda; w dniu 16.11.2015 r. wykonano karę grzywny.

Sąd Rejonowy w G. w dniu 30 sierpnia 2016 roku, w sprawie o sygnaturze X K 140/16, wydał wyrok łączny wobec skazanego K. S., którym:

I. Na podstawie 85 k.k. i art. 86 §1 k.k., art. 87 k.k. połączył skazanemu K. S. orzeczone wyrokami:

- a) Sądu Rejonowego w G. z dnia 13.09.2012 r., sygn. akt XK 875/12;
- b) Sądu Rejonowego w G. z dnia 29.03.2012 r., sygn. akt X K 1252/10;

jednostkowe kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności i wymierzył w ich miejsce karę łączną 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności.

II. Na podstawie art. 577 k.p.k. zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej w pkt I wyroku kary łącznej pozbawienia wolności okresy rzeczywistego pozbawienia wolności zaliczone skazanemu w sprawie podlegającej łączeniu oraz okres odbytej kary w sprawie podlegającej łączeniu.

III. Na mocy art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w pozostałym zakresie.

IV. Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26.05.1982 r.- Prawo o adwokaturze, § 2, § 14 ust. 5 i § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. K.S. kwotę 177,12 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu K. S. z urzędu.

V. Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., art. 626 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od obowiązku poniesienia kosztów sądowych, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca skazanego K. S., zaskarżając wyrok na jego korzyść w zakresie punktu II i IV wyroku. Podniósł zarzuty obrazy przepisów postępowania, art. 574 k.p.k. i art. 577 k.p.k. poprzez niepoczynienie ustaleń odnośnie częściowego wykonania przez skazanego kary ograniczenia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w G., sygn. X K 875/12 i w konsekwencji niezaliczenie stosownego okresu odbytej kary na poczet kary łącznej, a nadto w zakresie pkt IV zarzucił wyrokowi obrazę przepisów prawa materialnego - § 2, § 14 ust. 5 i § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w zw. z § 22 i § 23 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej

przez adwokata z urzędu, poprzez ustalenie i zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu na podstawie nieobowiązującej od 1.01.2016 r. regulacji w tym zakresie, przy czym postępowanie o wydanie wyroku łącznego wszczęte zostało po 1.01.2016 r.

Obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt II poprzez jego uzupełnienie o zaliczenie na poczet kary łącznej okresu odbywania podlegającej łączeniu kary ograniczenia wolności.

Sąd Okręgowy w G., po rozpoznaniu apelacji obrońcy skazanego K. S., wyrokiem z dnia 23 lutego 2017 roku, sygn. akt V Ka 44/17, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację na korzyść skazanego wniósł Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny, zarzucając:

- rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k. i art. 440 k.p.k. polegające na przeprowadzeniu wadliwej kontroli odwoławczej i utrzymaniu w mocy rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w zakresie przyjęcia, iż karą jednostkową podlegającą łączeniu, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w G., o sygn. X K 1252/10 jest kara 1 roku pozbawienia wolności, co przy wystąpieniu materialnych przesłanek z art. 85 k.k. do połączenia z karą ograniczenia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w G., o sygn. X K 875/12, skutkowało zastosowaniem art. 87 § 2 k.k. i wymierzeniem skazanemu K. S. jako kary łącznej, kary pozbawienia wolności, podczas gdy po wydaniu wyroku łącznego przez Sąd Rejonowy, a przed rozpoznaniem apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego od tego orzeczenia, Sąd Okręgowy w G. prawomocnym postanowieniem wydanym w dniu 5 października 2016 roku, sygn. VI Kzw 919/16, zamienił karę 1 roku pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem w sprawie o sygn. X K 1252/10, na karę 13 miesięcy ograniczenia wolności, co nakładało na Sąd odwoławczy przy przeprowadzaniu kontroli instancyjnej, obowiązek przeanalizowania orzeczenia także w kontekście rygorów z art. 440 k.p.k., gdyż zaistniała sytuacja procesowa wykluczyła możliwość wymierzenia jako kary łącznej, kary pozbawienia wolności, bowiem karami za zbiegające się przestępstwa, podlegającymi łączeniu, w dacie orzekania przez Sąd II instancji, były kary tego samego rodzaju, tj. kary

ograniczenia wolności, a w konsekwencji wyrokiem łącznym skazanemu K. S. powinna być wymierzona także kara ograniczenia wolności, zaś utrzymanie w mocy wyroku orzekającego karę innego rodzaju, tj. karę pozbawienia wolności, stanowiło rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia, naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 87 § 2 k.k., przez jego niewłaściwe zastosowanie i doprowadziło do rażącej niesprawiedliwości orzeczenia wydanego wobec skazanego.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego okazała się zasadna w stopniu oczywistym, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie określonym w art. 535 § 5 k.p.k.

Rację ma skarżący, że w realiach niniejszej sprawy utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku doprowadziło do rażącej niesprawiedliwości orzeczenia. Sąd Okręgowy w G. - wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 433 § 1 k.p.k. nie przeanalizował wyroku poza granicami wniesionego środka odwoławczego - w kontekście rygorów z art. 440 k.p.k. - i nie zmienił z urzędu wyroku wydanego wobec tego skazanego, w zakresie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w G. nie dokonał bowiem stosownej analizy akt o sygn. X K 1252/10, pod kątem przebiegu postępowania wykonawczego w tej sprawie. W toku postępowania odwoławczego, dotyczącego wyroku łącznego (tj. przed datą wydania zaskarżonego kasacją wyroku) prawomocnie orzeczono o zmianie kary 1 roku pozbawienia wolności - orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w G. w dniu 29 marca 2012r., sygn. akt X K 1252/10 - na karę 13 miesięcy ograniczenia wolności (zob. post. Sądu Okręgowego w G. z dnia 5 października 2016r., sygn. akt VI Kzw 919/16, k- 298-299 akt o sygn. akt Wp 1016/13). Okoliczność ta nakładała na Sąd odwoławczy obowiązek zmiany zaskarżonego wyroku łącznego z urzędu, poza granicami zaskarżenia, bowiem w zaistniałej sytuacji procesowej utrzymanie w mocy wyroku Sądu meriti, którym przy zastosowaniu art. 87 § 2 k.k. - w stosunku do kar orzeczonych w sprawach Sądu Rejonowego w G.: z dnia 13 września 2012r., sygn. akt X K 875/12 oraz z dnia 29 marca 2012r., sygn. akt X K

1251/10 - orzeczono karę łączną 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności, nastąpiło z rażącą obrazą prawa. Przecież w chwili orzekania przez Sąd odwoławczy obydwie łączone kary były karami jednorodnymi, tj. karami ograniczenia wolności. Wymierzenie zatem kary łącznej surowszego rodzaju niewątpliwie stanowi rażące naruszenie prawa, mające istotny wpływ na treść prawomocnego wyroku.

Biorąc powyższe rozważania pod uwagę Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G..

kc